

Handläggare
Zaid Al-karkhi
08-508 264 91

Till
Exploateringsnämnden
2025-03-27

Sakägarmedgivande för ändring av koncession enligt ellagen för tillfällig omledning av ledningen Bredäng - Botkyrka i Botkyrka, Huddinge och Stockholms kommuner i Stockholms län

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner medgivande om ändring av nätkoncession.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Sverker Henriksson
Biträdande förvaltningschef

Britta Eliasson
Avdelningschef

Louise Bill
Enhetschef

Exploateringskontoret
Projekt väst

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 91
Växel 08-508 276 00
zaid.al-karkhi@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Sammanfattning

Svenska Kraftnät innehar nätkoncession för starkströmsledning mellan Bredäng till Botkyrka i Botkyrka, Huddinge och Stockholms kommuner. För att möta de ökade elbehoven för Stockholm genomför Svenska Kraftnät en systemmässig spänningshöjning av ledningarna genom västra delen av Stockholm från 220 kV till 400 kV samt uppförande av nya 400 kV-stationer.

Ställverket Björksätra är ett pågående detaljplanearbete (Dp nr 2022-00619) för en av dessa planerade stationer. Detaljplanen för det nya ställverket har varit på samråd och förväntas antas under Q3 2025.

Med anledning av planerad byggnation av det nya ställverket behöver nätkoncessionens sträckning ändras tillfälligt eftersom ledningen behöver vara i drift under byggnationen. Det nya ställverket planeras att drifställas 2030 och anläggning för den temporära sträckningen planeras att utföras under 2025 för att sedan rivas när det nya ställverket står färdigt.

Svenska Kraftnät har ansökt om sakägarmedgivande hos Stockholms stad om tillstånd att ändra den befintliga koncessionen.

Exploateringskontoret har tecknat ett preliminärt medgivande med Svenska Kraftnät för ändring av koncession med syfte att Svenska Kraftnät i god tid ska kunna skicka in sin ansökan till Energimarknadsinspektionen för att undvika risken att försena tidplanen för driftsättningen av ställverket.

Det preliminära medgivandet är villkorat av beslut i exploateringsnämnden och blir endast giltigt ifall medgivandet godkänns av nämnden och beslutet vinner laga kraft.

Kontoret ser positivt på att medge koncessionsändringen då det är en förutsättning för att detaljplanen för det nya ställverket ska kunna genomföras. Svenska Kraftnäts planerade utbyggnad av ställverket är en nödvändig del av Stockholm Ström-projektet.

Kontoret föreslår därför att exploateringsnämnden godkänner medgivande om ändring av nätkoncession.

Bakgrund

För att möta de ökade elbehoven för Stockholm genomför Svenska Kraftnät en systemmässig spänningshöjning av ledningarna genom västra delen av Stockholm från 220 kV till 400 kV samt uppförande av nya 400 kV-stationer. En av dessa nya stationer planeras i Sättra inom pågående detaljplanarbetet för Ställverket Björksättra (Dp nr 2022-00619). Ställverket ska placeras direkt väster om Ellevios befintliga station Bredäng och får till uppgift att mata Ellevios station Bredäng. Detaljplanen för det nya ställverket har varit på samråd och förväntas antas under Q3 2025.

Svenska Kraftnät innehar nätkoncession för starkströmsledning mellan Bredäng till Botkyrka i Botkyrka, Huddinge och Stockholms kommuner.

Den ursprungliga koncessionen gällde för 400 kV och löpte till och med 2013-04-20. År 2016 förlängdes koncessionen tillfälligt för 220 kV till och med 2021-08-10. Ledningen drivs för närvarande med 220 kV men för att möta de ökade elbehoven ska spänningen i ledningen höjas till 400 kV. Med anledning av detta ansökte Svenska Kraftnät om en förlängning av nätkoncession om 400 kV hos Energimarknadsinspektionen för luftledning mellan transmissionsnätsstationen Bredäng och Botkyrka. Exploateringsnämnden fick möjligheten att yttra sig i ärendet med svar till kommunstyrelsen, som beslutade enligt exploateringskontorets remissvar (dnr E2024-02510). Energimarknadsinspektionen beslutade 2024-12-12 om förlängd giltighetstid tillsvidare för koncession om 400 kV eftersom aktuell ledning utgör den sammanhållna förbindelse som krävs för att säkerställa att tillräckligt överföringskapacitet finns för Stockholmsregionen.

I dagsläget går luftledningen över den tilltänkta platsen för det nya ställverket och hindrar således byggnationen av den. Eftersom ledningen behöver vara i drift under byggnationen av ställverket behöver ledningen en tillfällig dragning medan ställverket byggs. Den ändrade sträckningen planeras att uppföras under 2025 och vara i drift fram till att det nya ställverket kan driftsättas 2030. Därefter rivs den temporära sträckningen.

Med anledning av planerad byggnation av ställverket har behov uppstått att ändra nätkoncessionens sträckning så att den omfattar det tillfälliga läget. Affärsverket Svenska Kraftnät har ansökt om

sakägarmedgivande hos Stockholms stad om tillstånd att ändra den befintliga koncessionen för linje avseende luftledning för 400 kV, i anslutning till station Bredäng.

Berörda sakägare

Den planerade ändringen berör fastigheten Sättra 2:1 som Stockholms kommun är lagerfaren ägare till genom att ledningen får en ändrad sträckning inom fastigheten. Ändringen berör även fastigheten Bredäng 1:2 som Ellevio är tomträttshavare för.

Luftledningens anslutning till den befintliga stationen planeras att flyttas cirka 60 meter åt nordöst. Den ändrade koncessionen innebär att en ny tillfällig stolpe byggs inne på Ellevios tomträtt för att lämna plats åt Svenska Kraftnäts ställverk under produktionsskedet. Svenska Kraftnät ska teckna ett avtal med Ellevio om tillfällig upplåtelse av mark för den tillfälliga stolpen inom deras tomträtt.

Inom fastigheten Bredäng 1:2 har Stokab en markförlagd fiberkabel. Fiberkabeln kommer sannolikt att beröras i samband med anläggning av fundament för den tillfälliga stolpen inom fastigheten.

Berörda sakägare har lämnat medgivande till ändring av koncession.

Figur 1: Brunmarkerade linje (bruna punkter på linjen) in till Station Björksåtra visar befintlig nätkoncession och ledningsrätt för kraftledningen.

Figur 2: Grönmarkering visar den tillfälliga ledningssträckningen som koncessionsändring avser. Blåmarkering visar ungefärlig placering av tillfällig stolpe inom Ellevios tomrätt.

Medgivande koncessionsändring

Koncessionsändringen är en förutsättning för att detaljplanen för det nya ställverket ska kunna genomföras. Exploateringskontoret har med anledning av detta tecknat ett preliminärt medgivande med Affärsverket Svenska Kraftnät för ändring av koncession med syfte att Svenska Kraftnät i god tid ska kunna skicka in sin ansökan till Energimarknadsinspektionen för att undvika risken att försena tidplanen för driftsättningen av ställverket.

Det preliminära medgivandet är villkorat av beslut i exploateringsnämnden och blir endast giltigt ifall medgivandet godkänns av nämnden och beslutet vinner laga kraft.

Svenska Kraftnät innehar idag en ledningsrätt för sin befintliga koncession för ledningen. Staden avser att teckna ett nyttjanderättsavtal med Svenska Kraftnät för den ändrade sträckningen eftersom den ligger utanför befintlig ledningsrätt.

Efter byggnation av ställverket kommer den tillfälliga stolpen att rivas. En ny ansökan om ändring av koncession kommer då att upprättas av Svenska Kraftnät för denna del.

Kontorets sammanfattande bedömning

Kontoret ser positivt på att ge medgivande om ändring av nätkoncession eftersom det är nödvändigt för detaljplanens genomförande och för att Svenska Kraftnät ska få möjlighet att kunna driftsätta ställverket enligt tidplan. Anläggningen bedöms vara en viktig del i Stockholm Ström projektet som avser att säkerställa stadens elförsörjning.

Slut

Bilagor

1. Avtal om medgivande om ändring av nätkoncession.